

bu makale çok

güzel

★★★★★

Efendimiz (asv) ve arkadaşları

PEYGAMBERİMİZ'İN ARKADAŞLARINA DUYDUĞU ALÂKA

Soru: Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) ashab-ı kirama sevgisi ve bu sevginin sebepleri adına neler söyleyebiliriz?

Efendimiz'den (sallallâhu aleyhi ve sellem) önceki peygamberler de bir ölçüde, kendilerine arka çıkan, dava ve hizmetlerinde onları destekleyen ümmetlerine karşı alâka duymuş ve onları sevmişlerdir. Nasıl sevmeyecek, nasıl muhabbet beslemeyecekler ki, bu kimseler, en zor anlarda bile onları yalnız bırakmamışlardı. Ancak Efendimiz'le (sallallâhu aleyhi ve sellem) diğerleri arasında şöyle bir fark vardı. Hâtemü'l-Enbiyâ'dan (sallallâhu aleyhi ve sellem) önce bir peygamber vefat edince ekseriyetle başka bir peygamber gelir ve işe vaziyet ederdi. İnsanlığın İftihar Tablosu'ndan (sallallâhu aleyhi ve sellem) sonra ise, bu misyonu başta sahabe olmak üzere ümmetin evliyâsı yüklenmiştir.

İşte böyle önemli bir hizmetten dolayı O da ümmetini çok severdi.. ve yeri geldiğinde de bu sevgiye esas teşkil eden hususları tasrih eder ve onları uyarırdı. Meselâ: “Size iki şey bırakıyorum, onlara sımsıkı sarılırsanız, dalâlete düşmezsiniz; onlar Kur'ân-ı Kerim ve Sünnetim'dir.”⁶⁷ der, bazen de Kur'ân-ı Kerim ile Ehl-i Beyt'ini nazara verir ve onlar etrafında

⁶⁷ Tirmizî, menâkıb 77; Muvatta, kader 3.

derlenip toparlanmayı tavsiye buyururdu. Bu sebeple idi ki, o devirde ve daha sonraki dönemlerde, cibillî olarak Kitab'a ve Sünnet'e taraftar olan Ehl-i Beyt'e sahip çıkmak, dine sahip çıkmak gibi anlaşılmış ve uygulanmıştı. Zaten bizim anlayışımıza göre, Ehl-i Beyt'in, Efendimiz'e (sallallâhu aleyhi ve sellem) verâseti, bir mânada her türlü verâsetin üstündedir.

Tabiî bir de, O'nun ümmeti arasında, dava-yı nübüvveti temsil edenler vardı ki, bunlar da O'na (sallallâhu aleyhi ve sellem) arkadaşlık yapmış, gönülden O'na inanıp teslim olmuş ve bir an olsun O'nu, hiç mi hiç davasında, düşüncesinde yalnız bırakmamışlardı. Bunların hepsi nur-u nübüvveti görerek, O'nun pırıl pırıl atmosferi içinde yetişmişlerdi. Bu açıdan onlar bizden çok farklı idiler. Bizatihi O'nu gören, her hâlini müşâhede eden, gökten yağıyor gibi O'na vahiy yağdığını temâşâ eden kimselerin durumu elbette bizden çok farklı olacaktı. Bu farklılıktan ötürü de, tabiî ki Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem), onlara çok ihtimam gösterecek ve *"Ashabıma söven benden değildir."*⁶⁸ diyerek, onları aziz tutacak ve bunu yaparken de kıyamete kadar gelecek insanlara, hizmet ve mücadele veren herkese, arkadaşlarını birinci planda tutma yolunu gösterecekti.

Evet, O, bir vefa insanıydı. Kendi açtığı çığırda hırz-ı can edenlere karşı, son nefesine kadar hep vefa solukladı. O, onlarla öylesine bütünleşmişti ki, Rabbine kavuşacağını düşündüğünde bile, –ki bu onun muradıydı– onlardan ayrılacağı hususu O'nu (sallallâhu aleyhi ve sellem) hıçkıra hıçkıra ağlatmış ve *"Yakında beni sizden soracaklar."*⁶⁹ demekle iktifa etmişti. Zaten biz de vefa adına ne biliyorsak O'ndan öğrenmedik mi?

O (sallallâhu aleyhi ve sellem), sadece insanlara karşı değil, taşta toprağa karşı bile vefayla dopdoluydu. Mekke'yi

⁶⁸ Bkz.: Buhârî, *fezâilü ashâb* 5; Müslim, *fezâilü's-sahabe* 221-222.

⁶⁹ Buhârî, *fezâilü ashâb* 5 (3673); Müslim, *fezâilü's-sahabe* 221-222.

arzular,⁷⁰ Uhud'a uğrar ve sık sık ilk konağı olan Kuba'yı ziyaret ederdi.⁷¹ Çünkü orası Mekke'den ayrıldıktan sonra sinesini açıp, "Bende kalabilirsin." diyen yerdirdi. Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) ise, "Sen beni misafir ettin, ağırladın." dercesine her cumartesi mutlaka Kuba'ya uğramaya çalışırdı. O, Uhud'u da ziyaret ederdi. Hani, "Biz onu severiz, o da bizi sever."⁷² dediği yeri. Yani Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) sevgisinden nasibini alan o mübarek yeri. Keza O, Medine'nin mezarlığı Baki'e giderdi. Hayır –estağfirullah– mezarlık değil. Ashab-ı kiramın ahiret hesabına ârâm eyledikleri yere... Ve vefa insanından daha yüzlerce misal...

İşte onun için bu konuyla alâkalı araştırma yapan dost-düşman herkes diyor ki: Hz. Muhammed'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) cemaati kadar O'na bağlı bir cemaat ve cemaatine O'nun kadar bağlı ikinci bir lider ne gelmiştir ve ne de gelecektir. Evet, ısmarlama bir liderin cemaatinin ısmarlama olması kadar tabî ne olabilir ki?

Evet, sahabe-i kiram ubûdiyetleri, mücadele azim ve gayretleriyle belli bir devreden sonra kendilerine lütuf ve ihsanda bulunmuş kimselerdir. İftihar Tablomuz'a (sallallâhu aleyhi ve sellem) gelince, O, daha dünyaya adımını atarken peygamber olarak atmıştır. O'nun (sallallâhu aleyhi ve sellem) çocukluk dönemi dahil, peygamberlik öncesi bütün hayatı, daha sonraki durumunu destekleyici mahiyettedir. Meselâ, şeref, haysiyetin, izzetin, iffetin bini bir para olduğu cahiliye döneminde O, bir iffet insanıydı, hemen her mahfilde "Namuslu adam" dendiğinde O akla geliyordu. O, haysiyetine ve izzetine asla toz kondurmamıştı; kondurmamıştı ve serâpâ hayâ idi. Emanete o kadar dikkat etmişti ki cahiliye döneminde "Emîn" lakabıyla anılıyordu. Yalan, O'nun semtine hiç uğramamıştı.. ve hiçbir kimseyi aldatmamıştı.

⁷⁰ Tirmizî, *menâkıb* 68; İbn Mâce, *menâsik* 103; Ahmed İbn Hanbel, *el-Müsned* 4/305.

⁷¹ Buhârî, *fazlû's-salât* 2, 3, 4; Müslim, *hac* 515-517.

⁷² Buhârî, *zekât* 54; Müslim, *fezâil* 11.

Bütün bu özellikleri O'nun peygamberliğinin kaidele-ri, temelleri olmuştu. Çünkü daha sonra peygamberlik de bu esaslar üzerine bina edilecekti. Bakın, Mekkeli müşrikler O'nun (sallallâhu aleyhi ve sellem), bu yüce vazifesini inkâr sadedinde mecnûn demiş, şair demiş, kâhin demişlerdi ama, –hâşâ– O'na iffetsiz ve yalancı diyememişlerdi. Hele “Emanete hainlik ederdi, verdiği sözde durmazdı.” hiç diyememişlerdi. Diyememişlerdi de hakkında söylenmesi mümkün olmayan, söylense de yedi dünyanın kabul edemeyeceği “sâhir” gibi, “şair” gibi, “kâhin” gibi yakıştırmalarda bulunmuşlardı. Tabiî bu yakıştırmalara kendileri de inanmamışlardı. Evet, O, tertemiz gelmiş, tertemiz yaşamış ve gönüllerimizde hep tertemiz olarak kalmıştı.

Yukarıda da işaret ettiğimiz gibi nasıl varlığıyla varlığımızı bulduğumuz O Zât (sallallâhu aleyhi ve sellem) ısmarla- ma bir insandır; O'nun etrafında toplanan insanlar da, O'na ümmet olma, yardımcı olma, arkadaş olma seviyesinde yine hususî yaratılmışlardır. Tabiî bu aynı zamanda şu mânâyâ da gelir: Siz artık bundan sonra bir Ebû Bekir (radiyallâhu anh) arasanız da bulamazsınız. Bir Ömer, bir Osman, bir Ali (radiyallâhu anhüm) ile buluşamazsınız. Ama, temsil ettikleri misyon itibarıyla onların arkasında yer alacak Ebû Bekirler, Ömerler, Osmanlar, Aliler kıyamete kadar devam edecektir.

ppphalidbinvelid

pppmute

Sadece küçük bir örnek: Halid b. Velid (radiyallâhu anh), Mute'ye gittiğinde daha yeni Müslümandı. İki ay evvel Müslüman olmuş, iki ay sonra Mute'ye gidilirken, kumandanlık hususunda adı bile geçmemişti. Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem), Hz. Zeyd'den, Hz. Cafer'den, Hz. Abdullah b. Revâha'dan (radiyallâhu anhüm) bahsetmiş, “*Bunların başına bir iş gelirse Allah kılıçlarından bir kılıç işe vaziyet etsin!*”⁷³ demişti. Tarihçilerin verdiği rakamlara göre Müslümanlar 3.000

⁷³ Buhârî, megâzî 44; Ahmed İbn Hanbel, el-Müsned 5/299.

kişi, Bizans ordusu 100.000 kişi kadardı ki, her ferde otuz küsur insan düşüyordu. Altı gün savaşıldı ve altıncı gün, kade-rin cilvesi, üç kumandan da peşi peşine şehit oldu. Savaşın en şiddetli anında, yere düşmek üzere olan sancağı zayıf, nahif bir sahabe aldı ve arkada da Hz. Halid'i görünce "Tam sahibini buldum, al sancağı!" dedi. Belki Halid almak istemedi ama, zorla kabul ettirdi. Artık o gece Halid gecesi idi.

O, değişik stratejilerle düşmanın aklını-mantığını karma-karışık edecekti. Ordunun sağ cenahını sola, sol cenahını sağa yerleştirecek, merkezde değişiklikler yapacak ve bir yandan da davul dümbelek vurdurarak, sanki Medine'den yardım geliyormuş gibi değişik stratejiler uygulayarak Rum ordusunun içine bir korku ve velvele salacaktı. Nitekim bunları gerçekleştirdi de. Öyle ki gece sabaha kadar, uzaktan tozu dumana katarak gürültülerle, tarrakalarla yardım geliyormuş gibi bir hava estirdi... Şafak sökerken de bir sürü sancak, bir sürü bayrakla, cûş u hurûş içinde koşan koşana bir manzara ile düşmanın karşısına dikildi. Artık düşman, kat'iyen Medine'den yardım geldiği zehabına kapılmış ve ciddî bir panik içindeydi. Ve hele gün ağarınca birkaç günden beri, savaştıkları insanlardan başkalarını karşılarında görünce, bütün bütün şaşkırdılar. Ve işte bu esnada kuvve-i mâneviyeleri iyice sarsılmış düşmanın merkezine hücum hücum üstüne baskınlar yapıldı ki, bu bir hezimetin zafere dönüşmesinin ilk belirtileriydi.

Allah aşkına, Hz. Halid, iki ay içinde bu seviyeye nasıl gelmişti? Hâlbuki bir insan, iki ayda Kur'ân-ı Kerim okumayı bile tam olarak öğrenemez, ama bütün bunlar olmuş ve Halid (radiyallâhu anh) orduyu, burnu bile kanamadan, Medine'ye getirmişti. Bizanslılar ise Müslümanları takip edecek cesareti bulamadıklarından onların peşlerine düşememişlerdi.⁷⁴

⁷⁴ Bkz.: İbn Hişâm, *es-Sîratü'n-nebeviyye* 5/22-30; İbn Sa'd, *et-Tabakâtü'l-kübrâ* 2/128-130.

Şimdi cevabı siz verin, ısmarlama Nebi'nin arkadaşları ısmarlama değil miymiş? Evet, onlar yürekten, gönülden, sadakatla bu işe dilbeste olmuş ve dolayısıyla da O'nun şefaatine, O'nun muhabbetine layık hâle gelmişlerdi. İnşâallah bizim neslimiz de, kendilerine has verasetle Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem) davasıyla alâkalı vazifelerini bi-hakkın ve yılgınlık göstermeden, bıkmadan, usanmadan, inkisara düşmeden, "Yol budur, bu yolun erkânı budur." diyerek –az sıkıntıya maruz kalsalar da– bu mukaddes emaneti gerekli olan noktaya götürmek için gayret gösterir ve böylece tıpkı ashab-ı kiram gibi Nebiler Serveri'nin (sallallâhu aleyhi ve sellem) muhabbetine layık olurlar. Rabbim, bu kudsî yolda bizleri muvaffak kılsın ve ihlâstan bir an olsun dûr eylemesin! Âmin...